

Turoperatører er enige om én ting:

Behovet for å oppleve verden vil ikke forsvinne med Covid-19

Tekst:
Fredrik Grønningsæter
fredrik.gronningsaeter@
kapital.no

2020 har vært et hardt år for turoperatører verden rundt, men mange har benyttet tiden til å tenke nytt. Afrika, Sør-Amerika og Asia – fjerne verdenshjørner ser ut til å fortsette å lokke oss nordmenn.

Afrikaeksperten: Norske Elin Paton i Get Africa Travel har tilrettelagt eksotiske reiser i Afrika i over 20 år. Foto: Privat

■ **På tur i Andes:** Coex Amazon i Peru tilbyr opplevelsesreiser fra Amazonas til Andesfjellene. Foto: Coex Amazon

I år har coronapandemien lagt enorme restriksjoner på menneskers bevegelsesfrihet over hele verden. I løpet av våren opplevde turistnæringer i alle verdenshjørner at strenge smittevernsregler førte til at de måtte stenge eller gå for halv maskin.

Men selv om Covid-19 har fysisk hindret oss i å oppleve verden for en stakket stund, har den ikke hindret oss i å drømme om det. Og det er nettopp den, underliggende og ukuelige, eventyrviljen som nå gir turoperatører Kapital har snakket med grunn til å tro at ting vil komme tilbake til normalen – om ikke bedre.

– Vi har opplevd en bråstopp i aktiviteten i år. Det er ingen som booker med oss akkurat nå, men vi har gjort endel grep. Vi har et godt forhold til alle gjestene våre, og vi har gjennom årene bygget et bra nettverk. Vi holder tak i kommunikasjonen med dem, og vi registrerer at av de som hadde booket tur nå i 2020, har omlag 70 prosent booket om reisen til 2021 og enda lenger fra i tid, sier Elin Fosselie Paton i Get Africa Travel.

Paton, som opprinnelig er fra Kristiansand, startet opp Get Africa Travel med ektemannen Gra-

ham Paton i 1999. I dag jobber hun og teamet ut fra Durban i Sør-Afrika, hvor de har spesialisert seg på å arrangere opplevelsesturer over hele den sørlige delen av kontinentet.

Tilpasser seg

En skulle tro at en samtale med Paton i dag ville ha en markant depressiv undertone, spesielt med tanke på at sørafrikanske myndigheter har lagt betydelig strengere restriksjoner på både innbyggere og tilreisende enn de vi har opplevd her på nordlige breddegrader. Fra mars stengte de alt, men fra første oktober er grensene i de fleste landene åpnet igjen.

– I Sør-Afrika i dag er vi på nivå en. Det betyr at vi fortsatt har portforbud om natten, vi har fortsatt maskepåbud, og det er fortsatt endel restriksjoner rundt f.eks. alkoholsalg. Det er ikke lov til å selge alkohol fra torsdag til mandag i det som her nede tilsvarende Vinmonopolet. Det er lov å gå på restaurant da, forteller Paton muntert.

Det virker som om noe i luften der nede har smittet over på henne.

– Jeg har bodd her nå i 22 år, men jeg følger med

Opplevelsessnekkeren: Siden 2005 har Øyvind Wesseltoft og hans kone Laura skreddersydd opplevelsesturer til nordmenn fra sin base i Lima i Peru.
Foto: Coex Amazon

på hva som skjer i reiselivet i Norge. Jeg synes det er mye klaging der nordpå. Her i Afrika lærer du raskt at noe uventet kan skje når som helst, som gjør at du må lage nye planer. Alle her nede gjør det.

Hun påpeker at i Sør-Afrika har det vært vanlig med forebyggende tiltak lenge. De ble innført i forbindelse med Ebola-utbruddene, og etter det har rutiner som ekstra håndhygiene vært normen. Folk er vant til smittevern.

– Vi håper at det blir en ketchup-effekt når det løsner med vaksiner og bølgen er over.

Elin Paton,
GET Africa Travel

– Svalene vil tilbake

Get Africa Travel tilbyr reiser for europeere som vil oppleve noe utenom det vanlige – en livsopplevelse. De arrangerer blant annet safarier i Botswana, rundreiser i Zimbabwe, Zambia og Namibia, togreiser og kystopplevelser. Hvert år skreddersyr de nye turer, og det gjelder også for 2021.

– Behovet for å oppleve Afrika vil ikke forsvinne med Covid-19. Det er ikke tvil om at folk har veldig reiselyst. Den første bølgen vil være de som kjenner Afrika godt fra før. Vi kaller dem svalene. Nye eventyrere vil nok vente litt lenger, men vi har registrert noe interesse. Jeg har arrangert flere “webinarer” med nordmenn som er nysgjerrige. Forrige lørdag hadde vi over 20 deltagere. Når folk planlegger en reise til Afrika, er det gjerne noe de gjør lang tid i forveien. De vil ha en best mulig safari.

Men Paton påpeker at man trenger gode tiltak

over hele linjen. Myndigheter og institusjoner må være flinke til å tilrettelegge.

– Folk vil nok ut og reise, men de er redd for ting som forsikring, og hva som kan skje om coronaen blusser opp igjen. Her må både fly- og forsikrings-selskapene komme på banen. Det finnes allerede en ekstra coronaforsikring til et par hundrelapper. Før corona var det veldig mange strenge vilkår her nede på ting som depositum og slikt. Nå har de justert litt for å få folk til å ta sjanser. Nå kan du avlyse de fleste steder helt frem til avreise. Vi håper at det blir en ketchup-effekt når det løsner med vaksiner og bølgen er over.

Gradvis gjenåpning i Sør-Amerika

En verdensdel unna, nærmere bestemt i Peru i Sør-Amerika, kjenner Øyvind Wesseltoft seg igjen i mye av det Elin Paton opplever. Han driver reisebyrået Coex Amazon sammen med sin peruanske kone fra hovedstaden Lima. Også her ble alt stengt ned da coronapandemien traff dem i mars.

– Siden 16. mars har det ikke vært noe turisme i dette landet. Hverken for oss eller noen andre. Vi hadde noen elever fra en folkehøyskole på besøk. De klarte å komme seg ut før landet stengte, og siden har det vært helt tørke. Peru er blitt kjent for å være et av de strengeste regimene med hensyn til håndteringen av pandemien. Landet var tidlig ute med tiltak, men så ble vi også hardt rammet. Nå har det flatet ut, slik at folk kan begynne å starte opp igjen, sier Wesseltoft.

1. november åpnet et av verdens mest eksotiske reisemål opp igjen for turister, den før-columbianske inkabyen Machu Picchu. Inkaenes tapte by er sentral i mange av Coex Amazons reisepakker. Wesseltoft syr sammen opplevelsesreiser som spenner over Amazonas, Galapagos og Andesfjellene.

– Etter gjenåpningen er det nå en veldig entusiasme blant befolkningen i de områdene. Det er mange som håper at dette blir starten på en ny sesong. Foreløpig er det lite internasjonal turisme. Det er bare borgere i naboland som får fly inn til Peru. Tanken er at det skal skje en gradvis gjenåpning.

– Vil løsne i 2021

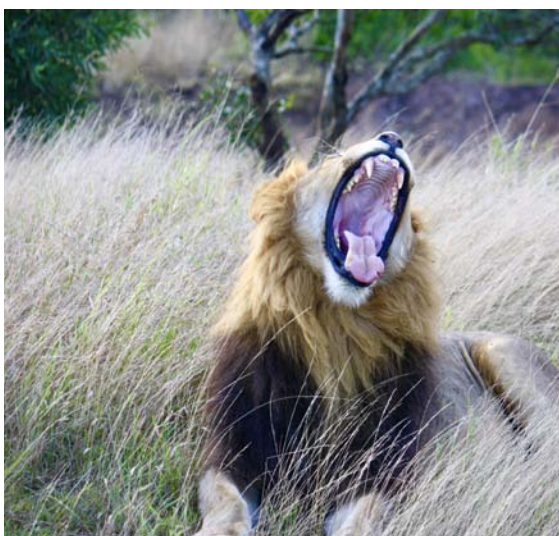
Wesseltoft har også gjort sitt opphold i Sør-Amerika permanent. Siden 2005 har han og kona jobbet med 15 forskjellige kollektivsamfunn i Peru.

– Nettverket vi har i provinsene i Peru er veldig viktig for oss. Det består av en lang kjede av mennesker som bor i ganske isolerte samfunn. Hovedårsaken til det er at Peru egentlig aldri har hatt en stat som har fungert noe særlig utenfor Lima. Mange av disse samfunnene er blant dem som har klart seg best i denne pandemien. Gjennom våre kontakter er vi godt orientert om hva som skjer.

Foreløpig har ikke myndighetene satt noen dato for når grensene åpnes for innflygninger fra Europa, men ifølge Wesseltofts kontakter vil det tro-

■ **Smakebiter:** Øverst fra høyre: Nesehorn i Kwa-Zulu-Natal i Sør-Afrika, inkaenes tapte by Machu Picchu, Havskilpadde på Galapagos, Løvegjesp på safari i Botswana, Padletur i Amazonas, Ettermiddagshvil i Sabi Sands i Sør-Afrika, Elefant-safari i Sør-Afrika, Ridetur i Andes.

Foto: Foto: GET Africa Travel og Coex Amazon

Hekta på Nepal: Ingvald Ytreland startet selskapet Nepaltur etter en fottur til Everest Basecamp i 2012. Hun har siden forelsket seg i naturen, kulturen og folket. Foto: Nepaltur

lig skje i første halvår 2021.

– Vår høysesong er siste halvår av kalenderåret, og vi har god tro på at vi kan begynne å sette opp turer fra juni neste år. Nå i slutten av november har Peru en virtuell reisemesse, og vi vil delta der.

– Opplevelser er ettertraktet

En annen ting som Paton og Wesseltoft har felles, er dedikerte kunder. Wesseltoft kan fortelle at selv om alle turene som var planlagt denne høsten ble kansellert, har om lag halvparten latt depositumet sitt bli stående.

– Når nordmenn velger den typen turer som vi tilbyr i Sør-Amerika, handler dette også om å få realisert noen drømmer. Vårt segment er ikke masseturisme, men du kan kalle det eksotiske øko-kulturelle rundreiser utenfor allfarvei. Peru er rik på slike turer. Dette har så langt ikke vært en stor del av turistnæringen, men vi opplever at det er økende. Vi opplever at kunder kommer tilbake for å prøve nye turer.

Til tross for denne dedikasjonen tror Wesseltoft at de fleste vil vente med et besøk til situasjonen er avklart, eller kontrollert. Han ser ikke for seg at en ferie med munnbind er særlig attraktivt.

– Jeg tror mange vil avvente til restriksjonene er borte, og vi vil helt klart følge reglene som er i dette landet. Det sagt, vårt konsept er slik at vi har små grupper i fjerne og isolerte områder. Her er det stor avstand og mye luft.

Verdens tak går ingen steder

Ingvald Ytreland dro på fottur til Everest Basecamp i 2012 og ble hekta på Himalaya i Nepal. Det endte med at hun året etter sa opp jobben og startet selskapet Nepaltur.

– Jeg pleier å sette opp syv gruppeturer i året. I tillegg driver jeg med rådgivning og hjelp til å plan-

legge turer for dem som ønsker å utforske på egen hånd. Det er enormt mange fjellområder i Nepal, og ofte er det interessant å dra utenfor de mest kjente områdene som Everest og Annapurna.

Ytreland har måtte avlyse alt av turer i år.

– Jeg reiste hjem fra Nepal 22. mars i år, rett før landet stengte helt ned. Befolkningen der nede satt så i lockdown i fem måneder. Lenge klarte de å holde pandemien under kontroll, men hjemsendte nepalesiske arbeidere fra India bragte med seg en smitteøkning. Nå er de midt i en smittebølge. Jeg skulle hatt tre turer i høst, men de har vi avlyst.

Men i likhet med Paton og Wesseltoft opplever også Ytreland at kundene hennes er spesielt dedikerte til prosjektet.

– Noen av de som skulle ha reist med meg i år har bare forskjøvet turen til neste år. Jeg forholder meg til norske og lokale myndigheters reiseråd, og selvfølgelig forsikringsselskapene, når det gjelder når vi kan starte opp igjen.

– Når nordmenn velger den typen turer som vi tilbyr i Sør-Amerika, handler dette også om å få realisert noen drømmer.

Øyvind Wesseltoft,
Coex Amazon

– Fantastisk opplevelse

Det kan virke som om Ytreland har et kjærlighetsforhold til Nepal, og det reflekteres i hennes forretningsmodell. For hver turdeltager hun bringer med seg til landet, gir hun 1.000 kroner til et lokalt prosjekt. De siste turene har gått til gjenoppbyggingen av en skole.

– For meg handler dette både om å kunne ta med folk på en fantastisk opplevelse, samt hjelpe til i lokalsamfunnet. Akkurat nå er det stopp, men interessen vil være der. Jeg sitter med en følelse av at når dette åpner opp igjen, blir det lukrativt å reise til en destinasjon som Nepal. Det er så mye å oppleve der. Buddhisme og hinduisme, og mystikken rundt de religionene, blandet med vakker natur og flotte mennesker. Mange av de som har vært med meg sier det er den beste opplevelsen de har hatt i livet.

Og Ytreland opplyser at dette ikke bare er for de barskeste av oss. Hun arrangerer også mange familieturer som ikke overstiger 4.000 meters høyde.

– Så fort en har kontroll på Covid-19, er jeg klar til å dra tilbake til Nepal, konkluderer hun. ■